

Panu:

”Itylli”

Ajattelin tehdä mainosta Oulun kauppatorista, hyppäsin pyörän selkään ja lähdin kalle, silakanostoon.

Mikä aamu! Aurinko paistoi ja mereltä kävi vinha tuuli. Tori oli kuin muurahaiskeko, värikkäämpi vain.

Höyrylaiva Hailuoto puikkelehti paraillaan sisäsatamaan. Sen valkoiset kyljet loistivat, matkustajat nojasivat reelin kiini ja katselivat, miten valkea kaupunki ottaa heidät vastaan. Nähtävää siinä Vännmanin väylänpuoleisella rannalla olikin. Kerho oli jo ”aamutotilla”, pullo kiersi miehestä mieheen ja matkaradio soitteli valtakunnallista ohjelmaansa. Kaikki eivät olleet vielä oikein kunnolla heränneetkään, koska horjahtelivat pökkeröissään. Kyllä kaupunkilaisten kelpaa, ajattelivat luotolaiset, jotka olivat juoneet aamukahvinsa jo neljän aikaan. ”Neeterlaakin” seinustalla, joka toki on saartakin vanhempi sekä negatiivisen että positiivisen juomisen piilopaikka. ”kuollut kulma” — kaupunkiin päin, samoin pari aamukävelijää otti pitkiä tuikuja. Pullo vaihtui muuttaman kerran kädestä käteen kunnes jouti heitettäväksi kivijalkaan.

Pari tavallista veronmaksajaa tuntui hierovan venekauppaa. Joku vieraspaikkakuntalainen (niin kai) kävelytti lap sensakin Vännmaninniemenle saakka, näkymät vain taisivat olla arvaamattomia.

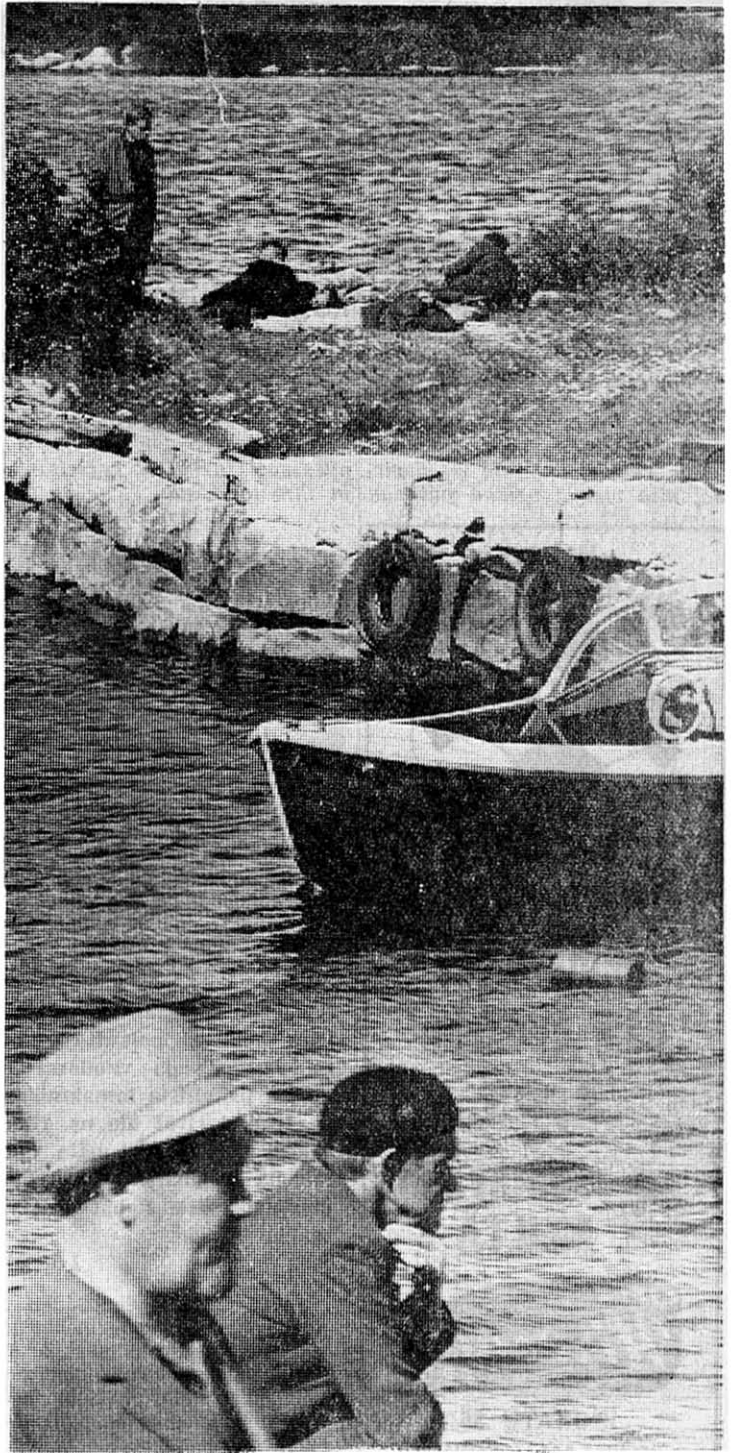
Kävin ostamassa silakkani. Naapuri, oikein avojalkaoululaisen näköinen, osti palan loh-ta. Hintaa en hirvennyt kuulostella. Myyjä oli reilulla tuulella, punnisti ostajan mieliksi. ”Nyt pittää saada halavat potut”, sanoi mies ja lähti lohineen. nauroi aurinkoisesti. Yksi rantakerhon pojista toikkaroi ohi. Kalakauppias tuumasi, että noilla ne on asiat järjestyksessä, tuosta saavat Ruiskuhuoneesta huoltoapunsa. ”kotikenttä” tuossa vieressä. Vaan Jeesus se on

niilläkin mielessä, sanoi. Muutamana päivänä oli pari ukkoa kävellyt ohi kai syvällisiä keskustellen, koskapa toinen oli sanonut, että kyllä Jeesus siunaa poikiaan . . .

Samaisen Ruiskuhuoneen aurinkoseinämällä oli kolmannen sortin miehiä aamuateriaalia, selväpäisiä raskaanraatajia. Söivät samasta käärosta savusilakoita. Kuulin muutaman puheenvuoron. Yksi vääräleukainen tuumasi, että nyt hän ymmärsi, miksi se eukko oli tyrkyttänyt niitä häkkäänkuoleita yli tarpeenkin. ”Vieläkö pannaan, on näitä”, oli sanonut. ”Kato ny’ tuotaki!” Siihen toinen: ”Joo, kato pirua, näkään kuollu se on.”

Totisesti tori on Oulun todellisia nähtävyyksiä, muutenkin, liekö kuinka matkaoppaitten ohjelmissa. Kaikkea oli ja ostajia niin että kihisi. Tuli mieleen valokuvaaja. Sitten tuli mieleen, että tässä sitä ois’ taidemaalareille, ja saman tien yritin muistella montako maalausta Oulun torikaupasta olin nähnyt, mutta ei tule vielä miehen mieleen muita kuin Koiviston Pentin värikäs työ. Se kuva olisi sopinut tähänkin, mutta tilasin kuitenkin valokuvan. Toivottavasti se väreittäkin puhuu torin puolesta.

Kirkkokadun kulmassa tuli vastaan tuttava. Hyppäsin pyörän selästä, paiskattiin kättä. Naapuri luuli minun olevan kesälomilla, kun olin rantakampeissa. Itse hän oli täydessä ”sortuukissa”, sivistyksen kaulassa ja kaikki. Toimeensa oli menossa, työmaalle, niin kuin sanotaan. Hän veti tyylikkäästi salkustaan pienen ullaan ”valkoista hevosta”, lentokoneesta. etelänmatkalta. Kysyi, maistuisiko minulle, ja samalla hän jo kaatoi korkillisen. Otin ja kulautin ääntä kohti kiitin. ”Maku on, sano Ryysyrannan Jooseppi.” Naapuri vilkaisi ympärilleen ja sanoi, että oli

pa onni, ettei poliisi nähnyt Minua nauratti, pyysin toisen ja sanoin, että ei tämä mitään, Oulussa tehdään näin, tämä

on vapaa maa. Käypähän vaikka torilla katsomassa!

Apriliia, syö silliä, juo kalavettä päälle!